

Časně eneolitický hliník u Bohdanečské ulice v Praze-Vinoři

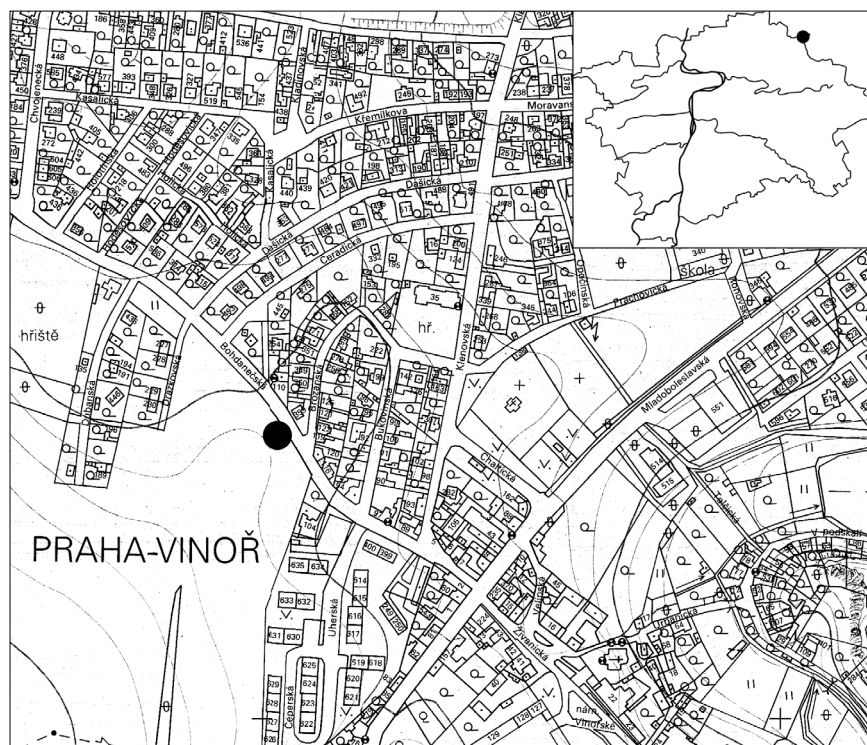
Michal Kostka

ÚVOD – OKOLNOSTI VÝZKUMU

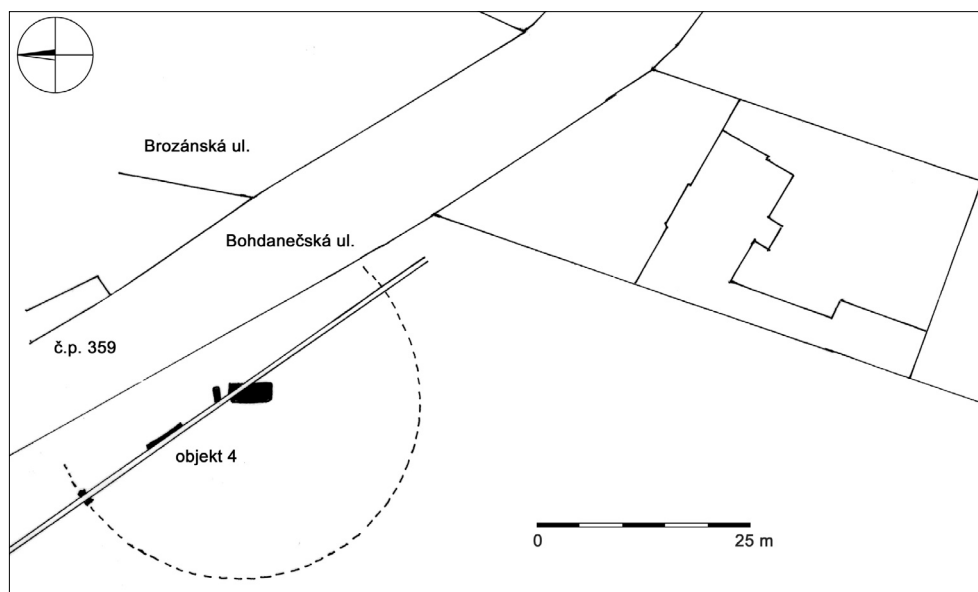
Záchranný archeologický výzkum Muzea hlavního města Prahy (dále jen MMP) ve Vinoři (v době výzkumu Praha 9, dnes Praha 19) u Bohdanečské ulice proběhl ve druhé polovině června roku 1988 pod vedením Marie Fridrichové. Byl vyvolán budováním vodovodní přípojky pro nové obytné domy na tehdejší okraji obce, výkop pro vodovod probíhal podél jihozápadní strany Bohdanečské ulice, tedy silnice z Vinoře do Ctěnic. Na ppč. 1577 v úseku vymezeném přibližně ústími ulic Čeradické a Brozánské, naproti domu čp. 359 bylo ve stěnách výkopu zachyceno několik archeologických objektů a pravěká kulturní vrstva (Fridrichová 1995).

Lokalita se nachází v plochem terénu ve výšce kolem 251 m n. m. na západním okraji obce (obr. 1). V těchto místech, nyní zastavěných novými obytnými budovami, přiléhalo k Bohdanečské ulici v době výzkumu zemědělsky obdělávané pole. Místo nálezu leží přibližně uprostřed mezi dvěma potoky: Ctěnickým, protékajícím asi ve vzdálenosti 800 m severně k východoseverovýchodu, a Vinořským, který teče 500 m daleko východně směrem k severu. Ornice tvořená černozemí tu má mocnost 30–40 cm, pod ní následovala hnědočerná kulturní vrstva a podloží z eolických a deluvioeolických sedimentů (spraše a sprašové hlíny), které v místech výzkumu dosahovalo až do hloubky dna výkopu, tj. nejméně 150 cm (Kovanda a spol. 2001, příl. 1 a 4).

Archeologické objekty byly zachyceny ve stěnách výkopu pro vodovod, jehož rýha probíhala těsně u chodníku ulice krytého asfaltem, což vylučovalo společně s deponií vytěžené zeminy na opačné straně výkopu větší plošný odkryv (obr. 2). Jako metoda výzkumu bylo proto zvoleno pouze začištění řezů a vzorkování jednotlivých objektů. Byly identifikovány celkem čtyři zahluobené objekty: komorový hrob bylské kultury (obj. 1), mělká jáma kultury s vypíchanou keramikou (obj. 2), raně středověký (hradištní) kostrový hrob (obj. 3) a sídlištní objekt 4, kterému se věnuje tento příspěvek (Fridrichová 1989).

Obr. 1. Praha-Vinoř, poloha lokality u Bohdanečské ulice (podklad: Státní mapa 1:5000, list Kralupy nad Vltavou 2-9)

Obr. 2. Praha-Vinoř, poloha archeologických objektů u Bohdanečské ulice

POPIS OBJEKTU A NÁLEZŮ¹

Objekt 4 byl rozpoznán ve východní stěně výkopu jako tmavší zahloubení v šedohnědé kulturní vrstvě. Šlo o nehlubokou jámu s plochým dnem, kterou výkop porušil v délce 640 cm, její hloubka činila 50 až 60 cm (obr. 3). Při vzorkování vybíráním z profilu byly v její výplni rozpoznány tři kumulace zlomků keramiky. Jedna z nich, nejbližší severozápadnímu okraji jámy, obsahovala kromě zlomků nádob, mazanice a zvířecích kostí i nepatrné množství roztroušených spálených kostiček, mezi nimiž byly rozlišeny jak zvířecí, tak lidské pozůstatky (viz posudek E. Zikmundové v příloze). Zbývající dvě kumulace obsahovaly zlomky keramiky, mazanice, zvířecích kostí a pískovcové kameny (Fridrichová 1989).

Nálezy z prostřední kumulace (sáček č. 97):

Keramika: 2 jednoduché O silnostěnných nád. s hrubým pov. (A 275221–222), silně otřelý T se stopami po vypíchaném pásu (A 275223), 3 mírně vyhnuté O s hladkým pov. (A 275224–226), T z oblé výdutě s ukončením pásu vypíchané výz. (A 275227 – obr. 4:10), 2 T s otřelými pásy dvojpvcích (A 275228–229 – obr. 4:9,4), T s rytou linkou (A 275230/1), 3 T se zbytky otřelé vypíchané výz. (A 275230/2–4), T s 2 pásy ze 4 rýh brázděného vpichu (A 275231 – obr. 4:15), 2 T s vypíchanou výz. (A 275232–233 – obr. 4:7,6), T s hrubým pov. a zbytky odlomeného vodorovně provrtaného výčnělku (A 275234 – obr. 4:19), omlětý T s oble kuželovitým výčnělkem (A 275235 – obr. 4:20), hrubá P s ostrou hranou (A 275236 – obr. 4:31), hrubá P s oblou hranou (A 275237 – obr. 4:30), hladký S s odlomenou hranou P nebo duté nožky (A 275238 – obr. 4:29), 50 T různých nád. bez výz. a 1 T s otřelým blátitým pov. (vše A 275239).

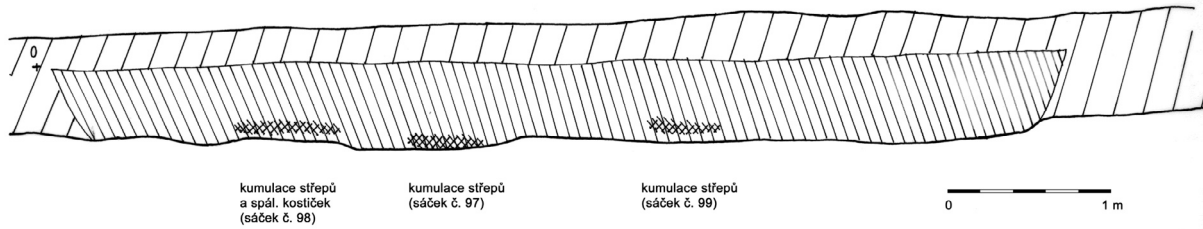
Ostatní: 1 bílošedý křemencový úštěp (odpad), vel. 56×33×17 mm (A 275240 – obr. 4:27); část kamenného závěsku z ploché zelenošedé břidlicové destičky se dvěma otvory, vel. 31×18×10 mm, lépe zachovaný otvor pr. 9 mm (A 275241 – obr. 4:26); plochá část drtidla či drtičky s rovnou pracovní plochou a ohlazenou opačnou stranou, fialový hrubozrnný pískovec, vel. 135×120×50 mm, hm. 980 g; 1 oblý kus střednězrnného pískovce s rovnou pracovní plochou, patrně část brousku, vel. 115×80×65 mm, hm. 480 g; 5 kusů střednězrnných pískovců do vel. 70 mm, celková hm. 240 g (vše A 275242); 5 omlětých hrudek mazanice, hm. 120 g (A 275243); zlomky zv. kostí, hm. 40 g (A 275244).

Nálezy ze severozápadní kumulace (sáček č. 98):

Keramika: 2 jednoduché O s hladkým pov. (A 275245–246), jednoduchý O polokulovitě nád. s rytou páskou vyplněnou vpichy (A 275247 – obr. 4:1), omlětá rovná P, pr. 30 mm (A 275248), T z oblé výdutě s oválným, oble kuželovitým výčnělkem, přes něj ryté šikmé pásy ze 4 rýh (A 275249 – obr. 4:17), T z oblé výdutě s hrubým pov., na lomu kuželovitý výčnělek s rovným ukončením (A 275250 – obr. 4:22), T z oblé výdutě s oválným, oble kuželovitým výčnělkem (A 275251 – obr. 4:18), 13 T různých nád., z toho 9 s hladkým a 4 s blátitým vnějším pov. (A 275253).

Ostatní: 2 hručky mazanice, hm. 20 g (A 275252/1); část čepelky bez retuše, SGS(?) přepálený do šedobíla, vel. 22×13×3 mm (A 275252/2); zlomky zv. kostí, hm. 520 g a 40 g zlomků spálených zv. kostí, mezi kterými byly identifikovány i spálené kosti lidské (A 275254; viz posudek E. Zikmundové v příloze).

¹ Použité zkratky: hm. – hmotnost, nád. – nádoba, O – okraj, P – podstava, pov. – povrch, pr. – průměr, S – spodek nád., š. – šířka, T – tělo nád., U – ucho, vel. – velikost, výz. – výzdoba, zv. – zvířecí. V závorce uvedená inventární čísla patří archeologické sbírce MMP. Přírůstkové číslo objektu v rámci výzkumu a všech nálezů z něj je A 6/94-4.

Obr. 3. Praha-Vinoř, řez objektem 4 u Bohdanečské ulice

Nálezy z jihovýchodní kumulace (sáček č. 99):

Keramika: T z oblé výdutě s blátitým pov., na lomu kuželovitý výčnělek s rovným ukončením (A 275255 – obr. 4:24), hladké T z oblé výdutě se 2 pásy tremolového(?) vpichu (A 275257 – obr. 4:11), T se 4 zalomenými pásy ze 4 rýh brázděného vpichu (A 275258 – obr. 4:13), T z lomu výdutě s pásy vpichů (A 275259 – obr. 4:12), omleté T s pásem dvojpichů (A 275260 – obr. 4:8), omleté T s lištou přesekávanou čokovitými vrypy (A 275261 – obr. 4:14), jednoduchý O misky s lomem výdutě (A 275262 – obr. 4:16), tenkostěnný vyhnutý O s hladkým pov. (A 275263 – obr. 4:5), 3 silně omleté jednoduché O (A 275264–266), T zásobnicové nád. s kořeny odlomeného vodorovného válečkovitého U (A 275267 – obr. 4:25), z oblé výdutě odprýsknuté tunelovité U (A 275268 – obr. 4:21), páskové U, š. 35 mm (A 275269), jazykovitě zdvižené vodorovné U (A 275270 – obr. 4:23), odsazená ostrá hrana podstavy (A 275271 – obr. 4:28), páskové U, š. 18 mm (A 275272), jednoduchý O kuželovité nád. se svislým pásem tremolových(?) vpichů (A 275273 – obr. 4:3), jednoduchý O s oběžnou řadou svísele obdélných důlků (A 275274 – obr. 4:2), 2 omleté jednoduché O a 50 T různých nád., z toho 38 s hladkým pov., 10 s blátitým pov. a 2 s otřelou vypíchanou výzdobou (vše A 275256).

Ostatní: 7 omletých hrudek mazanice, hm. 60 g (A 275275); okrajová část oblé destičky z hrubozrnného pískovce s hladkou rovnou plochou – brousek nebo drtidlo, vel. 47×43×18 mm, hm. 30 g (A 275276); zlomky zv. kostí, hm. 350 g (A 275277).

VYHODNOCENÍ

Soubor keramických nálezů získaný vzorkováním objektu, který byl podle zachyceného řezu nejspíš poměrně rozsáhlý, je již na první pohled velmi různorodý. Obsahuje střepy s rytou a plastickou výzdobou, která jediná umožňuje přesnější dataci některých zlomků, převažující složkou jsou však pochopitelně střepy nezdobené, neumožňující datování, a lišící se pouze v několika případech úpravou povrchu. Celkem byly získány 164 zlomky keramiky, z nichž 116 (71 %) má hladký nebo hrubší povrch zcela bez výzdoby, 16 zlomků (10 %) má povrch potažený vrstvičkou jemnější hlíny bez vyhlazení, připomínající uschlé bláto, 11 zlomků (7 %) nese plastickou výzdobu tvořenou výčnělky a specifickými typy uch (tunelovité a vzhůru vytažené), rytá výzdoba zahrnuje především vypíchané pásové vzory (15 zlomků – 9 %) a varianty liniových ornamentů (6 zlomků – 3 %).

Vycházíme-li tedy z výzdoby, pak chronologicky nejstarší prvek zastupuje jednoduchý okraj polokulovité nádoby kultury s lineární keramikou, podle ukončení ryté pásky vyplněné vpichy zařaditelný do jejího středního stupně, tj. fázi IIa až IID (Pavlů ed. – Zápotocká 2007, 31). Výzdobný motiv tvořila nejspíše charakteristická klikatka nebo meandr (obr. 4:1).

V rámci zdobených střepů tvoří nejpočetnější složku zlomky se vzory typickými pro kulturu s vypíchanou keramikou. Rozpoznávací kvalita dochovaných zlomků je však velmi nízká, střepy jsou omleté a silně erodované. Např. vpichy na střepu inv. č. A 275 259 (obr. 4:12) se erozí povrchu proměnily v důlky, stejně jako na okrajovém zlomku č. A 275 273 (obr. 4:3) i jiných. Díky tomu jsou vypíchané vzory jen špatně čitelné, nemluvě o takřka vyloučené identifikaci tvarů jednotlivých nádob. Výzdoba těchto střepů tak umožňuje zařazení jen do velmi širokého časového intervalu staršího až mladšího stupně kultury s vypíchanou keramikou, přesněji fázi II až IVa (Pavlů ed. – Zápotocká 2007). Konci tohoto intervalu vyhovuje výskyt některých plastických prvků – zejména vzhůru vytažené masivní vodorovné ucho (obr. 4:23) – a ojedinělý případ výrazně hlubokých vpichů (obr. 4:6).

Další dostatečně odlišnou a typologicky určitelnou skupinou zlomků jsou střepy s výzdobou charakteristickou pro starší fázi jordanovské kultury. Konkrétně jde o pásy rýh (obr. 4:15), které mohou přecházet i přes oválný výčnělek (obr. 4:17), a lomené pásy vytvářené technikou taženého (brázděného) vpichu (obr. 4:13; Dobeš – Zápotocký 2009, 275).² Snad je možné k nim přiřadit i fragmenty dvou páskových uch, některé zlomky z výdutí s oválnými či kruhovými výčnělky, typické jinak obecně pro období len-

² Za odborné konzultace k materiálu děkuji dr. Miroslavu Dobešovi.

gyelské kultury (Dobeš – Zápotocký 2009, 276), a též okraj misky blížící se tvarosloví lengyelské tradice (obr. 4:16). Jako analogie z pražského prostředí lze použít materiál z lokality Okrouhlík v Praze-Libni (Dobeš 2016) nebo z pohřebiště v Praze-Bubenči v okolí Rooseveltovy (dříve Bučkovy) ulice (Dobeš – Kostka – Popelka 2010). Pozoruhodné je, že v keramickém materiálu se vyskytuje i 17 zlomků s úmyslně zdrsněným, tzv. blátitým povrchem (jeden z nich s kruhovým zátkovitým výčnělkem – obr. 4:24), který je charakteristický až pro mladší fázi jordanovské kultury a kulturu nálevkovitých pohárů (Neustupný et al. 2008, 56; Dobeš – Zápotocký 2009, 276). Sporným tak zůstává ojedinělý zlomek jednoduchého okraje s vhloubenou výzdobou vnější strany těsně pod okrajem (obr. 4:2), u kterého nelze díky jeho velikosti s jistotou rozhodnout, zda jde o oběžnou řadu nehtových důlků spadající do kultury s lineární keramikou, nebo o plošně zesílený okraj s dolní hranou členěnou důlků (tzv. románskou lizénou), typický pro období časného až starého eneolitu.

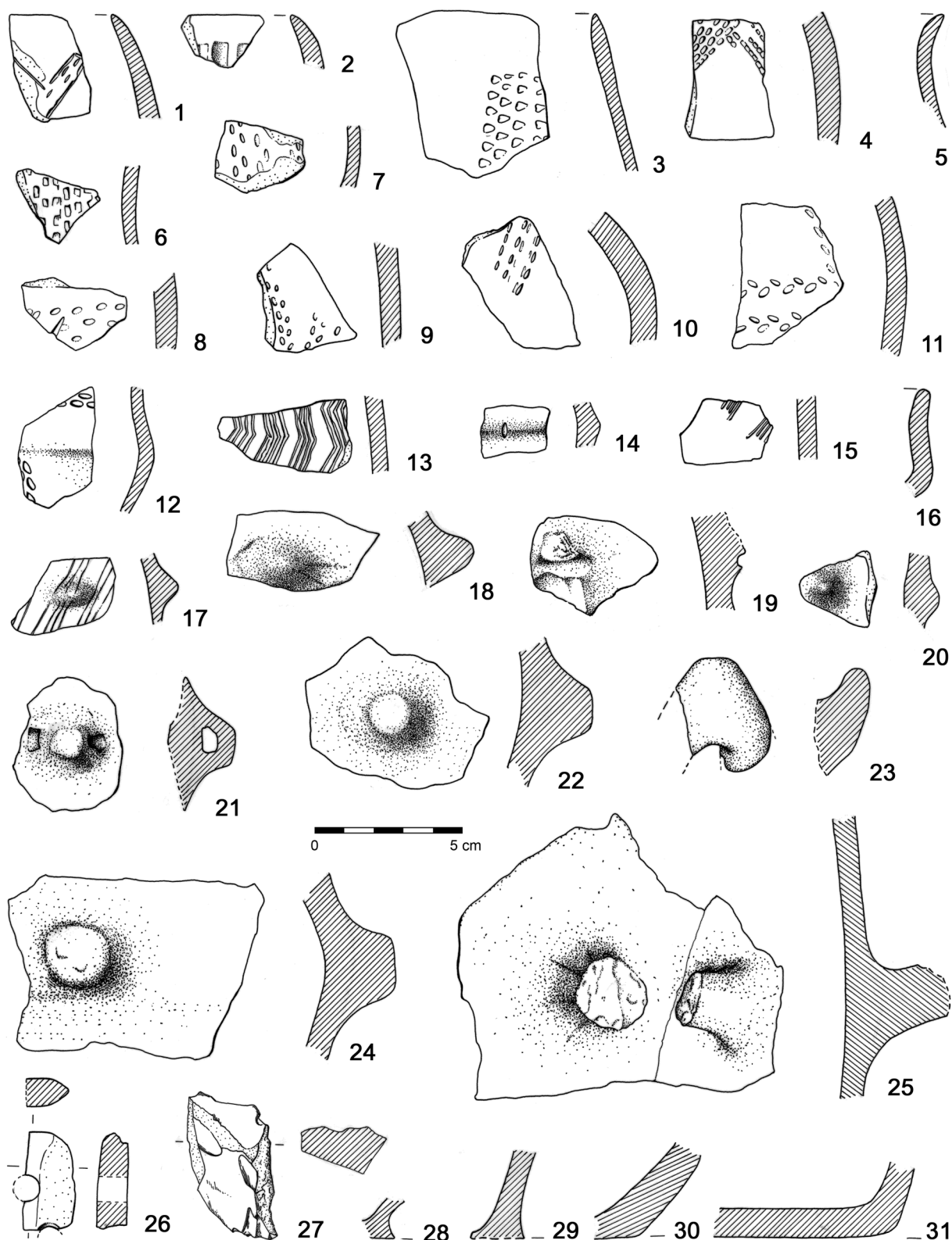
Z nekeramických nálezů je možné upozornit na výskyt blíže neurčitelné štípané industrie (křemencový úštěp jako odpad a část přepálené neretušované pazourkové/??/ čepelky) a tři zlomkové části pískovcových drtidel, drtiček či brousků se zachovanou pracovní plochou. Nejvíce pozornosti asi zasluží část závěsku vyrobeného z ploché břidlicové destičky, která tvarově vzdáleně připomíná tyl sekeromlatu či teslice (příp. motyky). Symbolické funkci takto miniaturního a tedy nefunkčního artefaktu však neodpovídá zřetelný pozůstatek druhého průvrvtu, umístěného zcela asymetricky ke zbytku destičky, navíc s výrazně ohlazenější hranou otvoru oproti průvrvtu plně zachovanému (obr. 4:26). Nezbyvá tedy než se spokojit s jeho zařazením do velmi obecné kategorie přívěsek – amulet.

INTERPRETACE

Katastrální území dnešní Vnoře i jeho okolí patří k oblastem intenzivně a dlouhodobě osídleným lidmi od nejstarších období pravěku. O tom svědčí bohatý nálezový fond archeologických sbírek Muzea hlavního města Prahy a Národního muzea i výsledky řady záchranných archeologických výzkumů od druhé poloviny 20. století až do současnosti (podrobně Lutovský – Smejtek a kol. 2005; souhrnně Kostka 2014, 672–674). K mimořádným nálezům patří příkop hrotitého průřezu o hloubce až 2 m a šířce přes 3 m, zachycený nejprve na dvou místech při stavbě plynovodu západně od obce v poloze Na dlouhých a poté potvrzený geofyzikálním měřením v roce 1992 (Křivánek – Kuna 1993). Příkop tvořící kruh s průměrem 55–60 m, přerušovaný nejspíš třemi vchody, tvořil podzemní část neolitického rondelu z období kultury s vypíchanou keramikou. Rondel souvisí s mnoha dalšími sídlištními nálezy z mladší doby kamenné, které pocházejí naprostou většinou z bývalé Panské cihelny, jež se rozkládala západně od vsi, severně od křižovatky silnic do Kbel a Satalic. Do této cihelny chodili v druhé polovině 19. století rozšiřovat zdejšími nálezy své soukromé archeologické sbírky významný pražský sběratel starožitností Emanuel Mikš a též amatérský archeolog Josef A. Jíra, který výsledky svých sběratelských snah později i vědecky zúročil (Jíra 1910). Právě díky jim se dochovala řada hmotných dokladů o osídlení těchto míst po většinu mladší a pozdní doby kamenné (Lutovský – Smejtek a kol. 2005, 221, 235, 304, 312, 323), zejména však nálezy kultur s lineární a vypíchanou keramikou. Není proto nijak překvapivé, že z objektu u Bohdanečské ulice pochází soubor obsahující zlomky keramiky širokého chronologického rozptylu.

Neolitický sídlištní areál se z dnešního pohledu rozkládal kolem bývalé cihelny v polích západně od obce, nyní již zčásti zaplněných novou bytovou zástavbou; odhalený objekt 4 se nacházel na jeho hypotetickém severním okraji. Jeho funkci nelze ze zachyceného řezu spolehlivě určit, nicméně podle jeho parametrů jde o typ zahloubeného objektu všeobecně nazývaného hliník. Zaplňování takovýchto plošně rozsáhlejších jam – hliníků – sídlištním odpadem můžeme považovat za dlouhodobý proces, o čemž svědčí řada příkladů z archeologické terénní empirie (viz Dobeš – Zápotocký 2009, 280). Vznik nálezového souboru lze tedy považovat za výsledek postupného zanášení jámy na sídlišti či jeho okraji, čemuž by mohlo nasvědčovat i minimální zastoupení nálezů mazanice. Vzorkování objektu při výzkumu se omezilo na vybrání nálezů ze tří kumulací střepů na zachyceném řezu objektem, patrně nejvíc vizuálně zřetelných; zbylá výplň, nejspíš nálezově mnohem chudší, vzorkována nebyla. Všechny tři kumulace obsahují chronologicky smíšené nálezy, ve všech se vyskytují střepy jak neolitické, tak eneolitické (jak je vidno podle obsahu jednotlivých sáčků – viz popis výše), nemají tedy s velkou pravděpodobností další význam a jsou jen výsledkem náhodných procesů eroze a kumulace těžších složek (keramika, kameny) v původně sypké hlinité výplni objektu.

Pozoruhodný je výskyt spálených zvířecích a lidských kostiček v severozápadní kumulaci střepů. Spálené lidské kůstky, byť v mizivém množství, by mohly indikovat přítomnost žárového pohřbu, pro ten však neexistuje žádný další důkaz. Velmi drobné zlomky lidských kostí byly v kumulaci střepů smíchány se zlomky zvířecích kostí a žádné nálezy nesvědčí o milodarech přidaných do hrobu, respektive

Obr. 4. Praha-Vinoř, výběr keramických (1–25 a 28–31) a kamenných (26, 27) nálezů z objektu 4 u Bohdanečské ulice

žádné nebyly odkryty. Při nemožném objasnění této otázky tak nelze než jen vyjádřit politování, že objekt nebyl prozkoumán celý či alespoň důkladněji.

ZÁVĚR

Hliník odhalený v roce 1988 u Bohdanečské ulice v Praze-Vinoři je příkladem dlouhodobě otevřeného zahloubeného objektu na pravěkém zemědělském sídlišti. Archeologické nálezy z jeho výplně dokládají osídlení okolí v dlouhé sekvenci od staršího neolitu po časný eneolit, čili přes 1000 let. Nejde zdaleka o osídlení kontinuální, jeho složení však dobře odpovídá dosud podchyceným poznatkům z dřívějších archeologických akcí. Nálezy potvrzují osídlení minimálně ve třech obdobích: 1. ve středním stupni kultury s lineární keramikou, 2. ve starším až mladším stupni kultury s vypíchanou keramikou a 3. ve starším stupni kultury jordanovské. S rezervou lze uvažovat ještě o zařazení některých nálezů do období lengyelské kultury a do mladšího stupně jordanovské kultury až kultury nálevkovitých pohárů. Soubor je cenným dokladem časového rozsahu osídlení lokality, byť nemůže, mj. vzhledem ke způsobu jeho získání, napomoci řešení chronologických či jiných otázek. Můžeme se tedy než ztotožnit se závěry o významu zkoumání takovýchto objektů především pro poznání dis/kontinuity a struktury pravěkého osídlení v dané lokalitě (Dobeš – Zápotocký 2009, 280–281).

PŘÍLOHA – OSTEOLOGICKÝ POSUDEK

Vinoř 1988 – výzkum M. Fridrichové zpracovala Eva Zikmundová.

Objekt 4 – jordanovská jáma (čísla sáčků 97, 98, 99):

Bos primigenius f. *taurus* – pozůstatky minimálně dvou dospělých jedinců:

1) Distální část metapodia, 1. a 2. prstní článek robustnějšího jedince.

2) Zuby (premoláry a moláry), úlomky rohových výběžků, obratlů, pánve, proximálního femoru, proximální část patní kosti, zlomek patní kosti, úlomky dlouhých kostí, žeber a metapodií, 1. prstní článek (3 kusy), 2. prstní článek (1 kus) subtilnějšího jedince než 1). Rozdíl ve velikosti obou zvířat je pravděpodobně způsoben pohlavním dimorfismem.

Capra ovis: zub, diafýza dlouhé kosti. Zlomky neurčitelných zvířecích kostí, jeden zuhelnatělý.

Sáček č. 98 obsahoval spálené úlomky kostí křídového vzhledu. Dle určení RNDr. H. Hanákové (Národní muzeum Praha) jde s největší pravděpodobností o několik spálených lidských žárových pozůstatků společně se spálenými zvířecími kostmi.

LITERATURA

- Dobeš, M. 2016: Časně eneolitická výšinná lokalita na Okrouhlíku v Praze-Libni, *Archaeologica Pragensia* 23, 15–31.
- Dobeš, M. – Kostka, M. – Popelka, M. 2010: Žárové hroby jordanovské kultury z Prahy-Bubenče a Dejvic, *Archaeologica Pragensia* 20, 294–316.
- Dobeš, M. – Zápotocký, M. 2009: Sídliště raného až staršího eneolitu v Hřebči, okr. Kladno. Příklad dlouhodobě otevřeného pravěkého objektu, *Archeologické rozhledy* 61, 265–284.
- Fridrichová, M. 1989: Praha 9 – Vnoř, Bohdanečská. Nedokončená nálezořá zpráva uložená v archivu Oddělení archeologických sbírek Muzea hlavního města Prahy.
- Fridrichová, M. 1995: Praha-Vinoř, obv. Praha 9, Výzkumy v Čechách 1990/2, 291 (1510).
- Jíra, J. A. 1910: Malovaná keramika neolithická v Čechách, *Pravěk* 6, 66–85.
- Kostka, M. 2014: Protohistorické sídliště u dolního mlýna v Praze-Vinoři, *Archaeologica Pragensia* 22, 671–690.
- Kovanda, J. a spoluautoři 2001: Neživá příroda Prahy a jejího okolí. Praha.
- Křivánek, R. – Kuna, M. 1993: Geofyzika v projektu ALRNB – krajina a sídla: neolitický kruhový příkop ve Vnoři, *Památky archeologické* 84, 133–137.
- Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol. 2005: *Pravěká Praha*. Praha.
- Neustupný, E. ed. – Dobeš, M. – Turek, J. – Zápotocký, M. 2008: *Archeologie pravěkých Čech 4. Eneolit*. Praha.
- Paolů, I. ed. – Zápotocká, M. 2007: *Archeologie pravěkých Čech 3. Neolit*. Praha.

An Early Aeneolithic clay pit near Bohdanečská Street in Prague-Vinoř

The clay pit discovered in 1998 near Bohdanečská Street in Prague-Vinoř (Figs. 1–3) is an example of an open sunken-floored feature at a prehistoric agricultural settlement which had been used over a long period of time. Archaeological finds from its fill prove human occupation of its surroundings over the long time sequence, from the Early Neolithic to the Early Aeneolithic. However, this occupation was not continuous – the contents of the fill reflect the already known findings of earlier archaeological work. The finds prove occupation in at least three periods: 1. the middle stage of the Linear Pottery culture. 2. the early to late stage of the Stroked Pottery culture. 3. the early stage of the Jordanów culture (Fig. 4). With some reservations, it is also possible to speculate about the association of certain finds with the period of the Lengyel culture and the late stage of the Jordanów culture or the Funnel Beaker culture.

(English by Jan Machula)

Fig. 1. Prague-Vinoř, location of the site near Bohdanečská Street

Fig. 2. Location of archaeological features

Fig. 3. Section through feature 4

Fig. 4. Selection of ceramic (1–25 and 28–31) and stone (26, 27) finds from feature 4
